

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Sajtó Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 840 Lej

Fél évre 430 Lej

Negyed évre 210 Lej

Havonta 70 Lej

Hírjuttatások díjazatás szerinti

Majelenik naponta reggel

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Bucoarestiben 50 banival
több.

Modern Daedalusok.

Henry Ford, az olcsó és célszerű kis Fordautók világhírű gyárosa, aki könnyen lehet a világ leggazdagabb embere, detroiti gyárában, csekély hétszáz automobilt gyártva és adva naponta, ez a legamerikaibb lendületű nagyiparos hír szerint elhatározta, hogy üzemét kormányozható léghajók tömeges gyártására is berendezi. Ezek, az emberek által is könnyen kormányozható léghajók mindössze 1500 fontba kerülnek és óránként 100 mérföldes sebességet volnának képesek kifejteni. Ha nem csalódnak, akkor Ford ugyanazt akarja tömeges léghajógyártásával elérni, amit napi termelésének 700 autójával már elért, hogy t. i. minden hatodik vagy hetedik embernek az Egyesült-Államok lakosságában éppúgy meglegyen a kis Ford-léghajója, mint ahogy most megvan a Ford-autója. Miután pedig nincs olyan technikai-keresztülvethető fantasztikum, amelyet egy ilyen vállalkozó-szellemű amerikai nagyiparos meg ne valósítana is, ha már egyszer kigondolta — bizonyosak lehetünk benne, hogy nem telik bele két esztendő és a boldog amerikaiak már csak úgy tekintenek privátléghajóikból az alatt száguldó autókra, mint ahogy az autók utasa tekint manapság a döcögő konfliktusra, csak még sokkal magasabbról jövő „lenézéssel.” És ha ez igaz, akkor nem kell hozzá újabb tíz esztendő, hogy a kormányozható léghajó Európában is kiszorítsa helyéből az automobilt. Szédelgetés perspektívák ezek, amelyet így Amerika az emberiség előtt feltár és amelyek száguldva váltják fel egymást. Amerika feltalálta a filmet és ma már az egész civilizációt ugyyszólván filmesítette, — az újnál újabb és hatalmasabb találmányok filmszerű sebességgel következnek egymásután és még alig van időnk napirendre térni a rádió csodája felett, már jön utána a még nagyobb s még csodálatosabb technika alkotás. Hova érkezünk el így? A csillagokba vagy vissza a földre, amelyből vétettünk és amely visszahoz bennünket magához. Ezek a Fordok, ezek az Edisonok hirtelenségek a görög regébeli Daedalushoz, szárnyakkal övezvén a szárnyatlan emberiséget, hogy repülni tudjon, ha akarja, a csillagokig. És az emberiség Ikarusa repül, ott szárnyal immár, közel a Naphoz, amelynek heve azonban a rege szerint leolvastotta Ikarus szárnyait. Így a Szárnyas Ember is, elérkezvén egyszer az Istenség titkainak sapjához, — le fog zuhanni a magasságokból, amelyeket meghódított.

tott. És ki tudja, nem ennek a nagy lehullásnak napja lesz-e az, amelyen az emberiség újra megtalálja önmagát és boldogságát. azt az új és áldott szaturmusi

kört, amely megszűnt abban a percben, ahogy az Ember felcsérelte együgyű földi nyugalma a tökéletesedés csalóka szárnyával.

A jóvátételi bizottság nem dönt a román-német konfliktusban.

Közvetlen tárgyalásra hívta fel a két országot.

(Bucuresti, április 2.) Párisból érkezett szikratáviró jelentés szerint a jóvátételi bizottság Barthou elnöklésével ülést tartott, amelyen a román-német konfliktus ügyét tárgyalták. A bizottság április 23-án foglalkozik legközelebb a kérdéssel és a mostani tárgyalásról kiadott hivatalos közleménye közli, hogy a román-német konfliktust illetőleg döntés

nem történt. Magánforrásból származó jelentés szerint, mint azt a Havas-ügynökség is megállapítja, a jóvátételi bizottság elhárította magától a román-német konfliktusban a kompetenciát. Egyben felhívta Romániát és Németországot, hogy kormányaik közbenjöttével közösen tárgyalják meg a kérdést és igyekezzenek meg egyezésre jutni.

Nyáron tárgyalják a választójogi törvényt.

A szenátus megszavazta az új kivándorlási törvényt. Olaszország ratifikálja a besszarábiai egyezményt.

(Bucuresti, április 2.) A kamara éjjeli ülésén folytatták az ortodox egyházak egységesítéséről szóló javaslat tárgyalását. Lupas az erdélyi egyházak kívánságait hangoztatta. Mirto kifogásolta a javaslatot, mert az egyházak nem lesznek mentesek a politikai beavatkozástól. Szükségesnek tartja az egyházak morális regenerálását. Lepadatu kultuszminiszter megállapítja, hogy a szinódus háromszor vizsgálta felül a javaslatot és azért annak komolyságához és elfogadhatóságához nem férhet szó.

Hírek szerint a választójogi törvényjavaslat parlamenti tár-

gyalása, az eddigi jelek szerint a kamara nyári ülésszakára marad. A szenátus tegnapi ülésén megszavazta a kivándorlási törvényt.

(Bucuresti, április 2.) Illetékes helyről nyert értesülés szerint Olaszország részéről a besszarábiai egyezmény ratifikálása rövidesen megtörténik. Inculet besszarábiai miniszter római útján felvilágosítást kapott arra nézve, hogy a besszarábiai egyezmény ratifikálása nem történhetik meg mindaddig, amíg bizonyos külpolitikai kérdések elintézését nem nyernek. Ezek között van a besszarábiai konvenció ratifikálása is, amelynek ideiglenes késése politikai opportunitás oka.

All a harc Marx és Jarres között.

Két jelölt fog küzdeni a második választáson Németország elnöki méltóságáért.

(Berlin, április 2.) Az összes politikai pártok erősen készülődnek április 26-ra, a második elnökválasztásra, amelyen végleg eldől Ebert örökének a sorsa. A jobboldal ragaszkodik ahhoz, hogy Jarres a második választáson is jelöltesse magát, az kitűnik a jobboldali sajtó hangjából is, amely keményen harcol Jarres jelöltsége mellett. A baloldali pártok és ezek között elsősorban a centrum, a demokraták és a szociáldemokraták most közös jelelt keresésén fáradoznak. A „Vorwaerts” legutóbbi száma figyelemreméltó cikket ír, amely-

ben kifejti, hogy a párt a legszívesebben látná Braun Ottó volt porosz miniszterelnököt az állam élén, de ha ez semmiképpen sem lenne lehetséges, úgy azt fogja ajánlani a március 29-iki szociáldemokrata választóknak, hogy szavazatukkal támogassák a közös köztársasági jelöltet, mert a köztársaság iennmaradása ebben az esetben alá van rendelve a pártterdekeknek. Mértékadó politikai körök véleménye szerint a közös köztársasági jelölt Marx lesz. Amennyiben Marx ellen csak Jarres lépne fel, mint egyedüli jobboldali jelölt és ha ilyen kö-

rülmények között a szavazatok szétforgácsolódásától nem kell tartani, akkor Marx legalább hat millió többséggel győzne és ő ülne a köztársaság elnöki székébe. Szó van még arról is, hogy a jobboldal Jarres helyett Gessler volt hadügyminisztert jelöli, de erre nézve még nem alakult ki biztos vélemény. A sajtó a legkülönféléképpen foglalkozik az új elnökválasztás esélyeivel. A baloldali polgári pártok, amelyek erősen féltik a köztársaságot, úgy irnak, hogy Ottó Braun szociáldemokrata újabb jelölése a köztársasági pártok bukását vonná maga után, mert a szociálista párt ha nem lép be a polgári köztársasági koalícióba, akkor a centrum is állít külön jelöltet és ebben az esetben a részekre tagolt baloldallal szemben a csak abszolút többségre törekvő Jarresnek könnyű dolga lenne. A nagy német birodalom most éli legválságosabb óráit, április 26-ika hozza meg a döntést.

Csökken

Aradváros idegenforgalma

A mai napon mindössze egy idegen állampolgár érkezett Aradra.

(Saját tudósítónktól.) Valószínűleg az általános gazdasági pangás, a pénztelenség és a mindeműlt tapasztalható drágulás ielhet az oka annak, hogy az Aradra érkező külföldiek száma napról-napra feltűnően csökken. Az aradi hatóságoknál az elmúlt évben naponta negyven-ötven külföldi állampolgár jelentkezett. Ez év januárjában és februárjában már némi csökkenés volt tapasztalható; átlag harminc-negyven ember érkezett naponta Aradra. A külföldiek nagyobbreszt Magyarországból jöttek és csak igen kevesen kértek hosszabb tartózkodási engedélyt. Március hónapban aztán rendkívüli módon megcsappant Arad város idegenforgalma. Általánosan számítva alig 4-5 külföldi jutott egy napra. Április hónap ebben a fokozatos csökkenésben rekordot csinált. A mai napon mindössze egy külföldi érkezett Aradra Csehszlovákiából. Az idegenforgalom feltűnő csökkenéséhez hozzájárul még az a verseny, amelyet az országok a vízumdíjak és a vasúti tarifák emelésében kifejtettek.

— Az angol bányák biztonsága. Londonból jelentik: Az alsóházban szobakerültek a bányakatasztrófák. A liberális Simons rámutatott arra, hogy az angol hatóságok sokat tanulhatnak a németországi bányáktól, ahol a legszigorúbban őrzik a bányák biztonságát.

Szöktetés a fogházból.

A letartóztatott gyilkos és fiatal feleségének kalandos regénye.

(Páris, április 2.) A legnépszerűbb börtönregények legizgalmasabb fejezeteihez hasonló az a történet, melynek hősnője fölött a Anapokban élkezik a franciaországi Auxerre város törvényszéke. A múlt év októberében az auxerre-i törvényszék fogházába veszedelmes gonosztevőt szállítottak be, aki borzalmas kegyetlenséggel meggyilkolta nagyanyját, kit a gyilkosság után kirabolt. Robert Baudin-nek hívták ezt az elvetemült embert.

A vizsgálati fogságban állandóan azon törte a fejét Baudin, hogyan szökhetne meg. Még máig is felderíthetetlen módon levelet juttatott el Párisban élő feleségének, egy huszonkét esztendő fiatal asszonyhoz, hogy a szökéshez szükséges eszközöket szerezze meg és juttassa hozzá. Az asszony tényleg be is vásárolta a szükséges dolgokat, egy revolvért, két fémfűrészt, villamos zseblámpást, angol kulcsot és többrendbeli furót, melyeket összeszecsomagtolt és Auxerrebe utazott férje meglátogatására. Október utolsó napjainak egyikén látogatási engedélyt kapott a fogház igazgatóságától, de ez alkalommal csak egy borítékot csuszított férje kezébe, a szökéshez szükséges pénzzel. Másnap azonban újra meglátogatta férjét és akkor felhasználva a fogházor pillanatnyi távollétét, gyorsan átadta férjének a szökéshez szükséges eszközöket rejtő csomagot, melyet ruhája alatt csempésztett be a fogházba. Másnap, mikor a fogházőrség parancsnoka belépett abba a műhelybe, ahol a letartóztatott Baudin dolgozott, az az őrszolgát revolverlövéssekkel fogadta. A lövések zajára odasietett egy fogházor, akít Baudin szintén lövésekkel fenyegetett, de kinek mégis sikerült lezárnia az ajtót és riadót fujni. A fogházat rögtön

rendőrök és csendőrök zárták körül, kikre Baudin több lövést adott le az ablakon keresztül, melynek rácszatát közben szétfűrészelte. Már éppen ki akarta magát vetni az ablakon, midőn észrevette, hogy az egész fogház meg van szállva és a kijáratokat őrzik. Erre a fogoly kétségbeesésében fölbölte magát és meghalt.

Cinkostársait nem kellett sokáig kutatnia a rendőrségnek. Rögtön tudták, hogy büntársa csak az

asszony lehet. Kihallgatásakor eleinte tagadni próbált, de csakhamar beismerte, hogy ő csempészte be férjéhez a fegyvert és a mekküléshöz szükséges szerszámokat. Védelmére azonban felhozta, hogy teljesen veszedelmes és kegyetlen férjének hatása alatt állott, kitől nagyon félt. Az auxerre-i törvényszék a napokban hoz ítéletet a fiatal asszony felett, kit gyilkosság kísérletében való bűnrészesség címén helyezett vád alá.

Szenvedések poklán át a boldogság révébe.

A megzavart családi boldogság. — Az ifju pár menekül Moszkvából Aradra. — A moszkvai egyetem hallgatójából megint borbélysegéd lett.

III.

(Saját tud.) Tompa dübörgéssel rohan a nagy orosz metropolis felé a moszkvai gyors, amelynek egyik zárt fiúkéjében egy fiatal ember-pár nézi egymást ragyogó szemekkel. Sz. József, a fiatal aradi iparos, a szverdlovi egyetem kitűnő tanulója és az egykori cári udvaronc sokat szenvedett leánya úgy érzik, hogy már semmi sem hiányzik a tökéletes boldogsághoz, hogy ezután már nem jöhet semmi, ami felhővel borítaná a ragyogó életet... hisz mind a ketten már megszervezték érte előre. És káprázatos légvárak épülnek a csapongó fantáziákban... Valahol messze a Végzet ismét megsuhogtatja vészes korbácsát... a kálváriás út még nem ért véget...

Nincs nyugalom...

Moszkvában ismét megkezdődött a komoly tanulás. Mindketten nagyszerű eredménnyel vizsgáznak és a fiatal pár napjai a két ellentét, a tanulás és a szerelem között oszlanak meg. Azonban a csendes városban ismét zavaros nyugalanság kavarg. Ismét jel-szavakat dobznak a nép közé: — Az egyedül üdvözítő szovjet-tanok veszélyben forognak, — kiáltják — kémekek vannak köztünk és ezek a kémekek nemcsak a kül-

földiek, hanem a zsarnokság visszamaradt szolgái. — Az emberek ismét bizalmatlanok lesznek. A fiatal pár számára megkezdődik újra a szenvedés... gyanús szemmel figyelik a külföldit és az egykori cári udvaronc leányát... Kémgyanús lett mind a kettő. Az egyetemen sem bánnak Sz. Józseffel egy, mint azelőtt és erre újra felviharzik a szivben a honvágy, amelyet a szerelem szava csak rövid időre csitított le...

Hazafelé...

Végre egy kétségbeesett éjszaka után, amikor csöcselék rohant pusztítva a városban és rászállt a házakra a tűzkakas, elhatározta Sz. József, hogy végetvet a szenvedésnek. Megkérte kis feleségét, hogy jöjjön haza a szép Marosmentére, ahol csend van, nyugalom, ahol senkisésem bántja őket és ahol nyugodtan, szerelmesen élhetnek. A fiatal asszonyban küzdött a szerelem és a havas síkságok imádata. A küzdelem azonban nem tartott sokáig: a szerelem győzött. Jelentkeztek az antantmisszionál, amelynek feladata, hogy az egykori foglyokat hazaszállítsa. Néhány nap múlva már indul: a vonat, Sz. József szívében nagy-nagy boldogság támadt s a szája csudás örömmel nyílt: — Edes! Megyünk hazafelé...

Omnia vincit Amor...

Aradra jöttek. Itt azonban a gazdasági helyzet folytán nem sikerült az elhelyezkedés. Az asszony nem tudott más nyelven csak oroszul és kevésbé németül, az egyetemet sem végezték el teljesen és a mindennapi kenyérgondja kísérte. Ekkor jutott eszébe Sz. Józsefnek, hogy van egy becsületes iparág, amelyet nagy utja előtt tanult meg. És a kitüntetétt főiskolai hallgató viszáért a régi iparhoz, szorgalmasan, becsületesen dolgozott, hogy kis asszonykáját a gondoktól megóvjá. Egy aradi külvárosi utcában vettek ki csendes két-szobás lakást és most ott élnek visszavonulva a világtól, egyedül, boldogan. Mindketten úgy érzik, hogy megtalálták a boldogságot, amelyet évek óta kergetnek és nem cserélnék el a boldog nyugalmat a káprázatos légvárakért.

S most itt ülnek előttem. Az asszonyka szőke feje álmódzón ráborul a széles vállakra... csend uralkodik a kicsiny szobában... mindenki hallgat. A gondolatok visszaszállnak a nagy orosz síkságra... a küzdelmekre, a szenvedésekre. Végigvonul a gondolatban a Mult és valami azt zsongja a tavaszi légtérben: Omnia vincit Amor... Mindent legyőz a Szerelem... (m. r.)

HOGYALLA LEJ?

1925 márc. 2-án 100 lejért adtak:

Nálunk:

2.34 svájci frankot,

8.62 francia frankot,

32000 belföldi magyar koronát,

31.20 shillinget,

Zürichben 2.4250 frankot

Parisban 8.80 frankot

Budapesten 33,500 koronát

TARCA

Pirandello-láz ütött ki Párisban

A IV. Henrik és Pitoeff, az „irodalmi” színész. — Meddig tart vajjon az új divat?

(Páris, április 2.) Az a Pirandello-láz, amely végigszánt most egész Európán, sőt még Amerikán is, negyvenfokos és valóságos veszedelmes formában ért el Párisba. Pirandello nevét megtanulta minden párisi, ha nem a színházban, akkor az uccán a plakátokról, vagy ha ott sem, akkor a nagy és kis francia lapokból. Megtanulták ezt a nevet, de anélkül, hogy precízen tudnák, hogy ez a hangzatos és fülbemászó név valójában mit is jelent. Itt van a levegőben, a boulevardokon, a kis uccákban, a kávéházakban és a polgári lakásokban! Pirandello, Pirandello... sőt pirandellizmus!

Most egyszerre három darabja megy. Az: „Öltöztesse fel a mezteleneket”, a „Mindenkinek a maga igaza” és a „IV. Henrik”. De ment már a híres „Six versionages en quete d'auteur”, a „Hat személy

keres szerzőt” című drámája is és több színház vette fel máris programjába az eddig még itt ismeretlen Pirandello-darabok bemutatóját.

Ez alkalommal a „Henri IV.” párisi előadásáról számolunk be. Arra a kérdésre, hogy tulajdonképpen mi is ez a darab: egykönnyen nem lehet felelni. (Alfred Kerr szerint, aki azt mondja, hogy minden jó darab tartalmát, lényegét egy mondatban el lehet mondani, a „Henri IV.” már nem lehet valódi remekmű. De ez talán éppen Pirandelloval szemben tskolás megállapítás lenne.)

„Henri IV.” egy mai ember! A legimaibb! Vajudóan, idegbetegen, örülten, józanan és tragikusan mak. Egy polgár, vagy gróf, vagy bankember! Mindegy. Megörült a felfordult világtól. (Pirandello egy, lóról való lezuhanásban mutatja meg az örültség okát.) Megörült az élettől. Mindattól, ami a világban örökké volt és örökké lesz is. De más korban nem boldogult volna meg ez az ember, aki nem az örültsége, de az embersége miatt szerencsétlen. És ez az örült ember beleéli magát, hogy ő „Henri IV.”, a német császár, aki Canosát ment járni. Nem véletlen, hogy az örült, vagy, inkább Pirandello

éppen ezt a vezeklő császárt választotta egy ember második életül.

És ez a „Henri IV.” ott támo-lyog az életben. Addig boldog, amíg öntudatlanul császár. Amikor meggyógyul (mert a darabban meggyógyul), kétségbeesetten boldogtalan lesz. Hirtelen észreveszi az élet kicsinyességét és az első ellenségét megöli. Aztán visszamegy — most már tudatosan és józanul — boldognak, Henri IV.-nek.

A darab tartalmát hien visszaadni nem is lehet. Ez a darab csak egy állapotot akar kifejezni, amely lényegében kifejezhetetlen. Arra a problémára akar rávilágítani, hogy mikor boldog az ember, ha örült, vagy ha józan! Vagy inkább így: melyik az örült: a boldog, vagy az ugynevezett józan? Vagy: az örült, aki szabadon él a maga ösztön-életét, nem emberibb-e, mint azok, akik őt örütnék látják? És ezt lehet variálni, permutálni a végtelen végig, mint ahogy azt Pirandello teszi.

Sőt az a tény, hogy az író nekünk megmutat egy adott esetet, — vajjon lehet-e azt általánosítani? — egy „örültet”, aki, hogy élhesse a maga szabad emberi életét, visszamenekül a történelmi

hitvös lapjai közé és beleéli magát „Henri IV.” korlátaiba. (Ez már egy ellentmondás.) De az író szerint ennek az örült embernek egyetlen vágya, hogy „Henri IV.” életét élhesse! (Vajjon vannak-e olyan ösztönös vágyak, amelyek egy leélt élet megismétlését kívánják?)

A darab: érdekes. Ez egy olyan tág fogalom, amelyben minden elfér. Mert ebben a darabban megvan a legszedítőbb zsenialitás, a legnaivabb gyermekesség, a hit és a raffineria. Ebben a darabban minden van. Ez a darab olyan mint a Pirandello Henri IV.-je, bizony, talán, zseniális, örült és svindler. És önmagában hordja mindjárt a legnagyobb hibát is: a kurozum-szerűséget.

Ez a stílus folytatható! Sőt, mint egy ismeretlen lény, hatott, mint egy divat, vagy mint egy betegség és teljesen bizonyos, hogy el is fog tűnni — rövidesen.

A komoly francia kritika ugyan-ezen az állásponton van.

Az előadásról nem sokat lehet írni. A dilettantizmusnak valami hallatlan termékét tapasztal meg a hiszékeny publikum. Most már egészen bizonyos, hogy Pitoeff ur, ez a rossz franciát beszélő orosz ur rossz színész.

A halott tréfája.

A napokban elhunyt Scheffer Gyula végrendekezett — nem létező vagyonokról. — Százszáz betétek melyek a holdban vannak.

(Arad, április 2.) Scheffer Gyula, az elhunyt öreg aradi bohém, most csendesen nyugszik a temetőben. Életében sok furcsa tréfát elkövetett, de gondoskodott arról, hogy halála után is nevesenek rajta az emberek. Célját elérte — mindenki kacag élete utolsó groteszk tréfáján, csupán az egyik aradi ügyvéd arcára ült fanyar mosoly, mert a tréfa rá nézve kissé rosszul sikerült. — Scheffer Gyula még hetekkel ez előtt, amikor betegeskedni kezdett, felkereste a legtekintélyesebb aradi ügyvédek egyikét és előadta, hogy **végrendekezni akar.** Érti, hogy nem sokat várhat már az élettől, tehát szeretné, ha dolgait rendbehozva távozna s miután vagyonos ember, nem akarja, hogy vagyonán illetéklennel osztozkodjanak. Az ügyvéd előzékenyen bánt el kliensével, akin jólszabott ruha volt, újján gyönyörű briliáns gyűrű csillogott és aki egy finom schaffhauseni aranyórát is mutatott neki.

— Kérem, — mondotta Scheffer Gyula — az Aradi Ipar és Népbankban van takarékkönyvbe letéve a nevemre 220.000 lej. Ezt az összeget az aradi izraelita Szeretetházra hagyom. Ezenkívül az Erdélyi Hitelbankban is van takarékbetétem: 200.000 lej, ezt az izraelita Szentegyletnek hagyom. Kikötöm azonban, hogy mindkét intézmény köteles halálom napján lelkem üdvéért egy imát mondani.

Az ügyvéd lelkiismeretesen felírt minden kívánságot és kissé megreszketett a keze akkor, amikor a nagylelkű végrendekező kijelentette, hogy az összegek tíz százaléka az ügyvédet, mint a végrendelet végrehajtóját illeti meg. De az ügyvédnek hagyja még pompás aranyóráját és gyűrűjét is. Barátai kapják ruháit, ezüstfogantyus botját, butorait és egyéb holmijait. Az ügyvéd elkészítette a végrendeletet, két tanu aláírta és a fontos okmány bekezdte a Wertheim-szekrénybe. Pár hét múlva Scheffer Gyula meghalt és a temetés után az ügyvéd a végrendelettel a kezében felkereste a bankokat, hogy kivegye a pénzt. A bankokban utánanézték s aztán egyszerűen kijelentették, hogy Scheffer Gyulának soha életében nem volt náluk betétje. Az ügyvéd rosszat sejtett. Elment a lakásba, kereste az értékeket, de nem talált sem gyűrűt, még kevésbé aranyórát, sőt a legszorgosabb kutatás dacára is csak pár ócska ruhadarabra bukkant, ezeket is zár alá vették. A gyűrűt, láncot és órát felemészttette a be-

tegség. Az ügyvéd, hogy kárba veszett munkájáért némi kárpótlást nyerjen, keresetet adott be ma az aradi törvényszékhez s árverést kért a visszamaradt cse-

kély holmikra, hogy legalább a veszett fejszének a nyelét kapja meg. Scheffer Gyula még halála után is meg akarta tréfálni az embereket. Meg is tréfálta őket.

A posta is autonómiát kap.

(Bucuresti, április 2.) A kereskedelemügyi miniszteriumban elkészítették a posta autonómiájáról szóló törvényjavaslatot. A tervezet a CFR. autonómiájához hasonló szellemben készült.

Szerbia

védekeznek a háborus bűnösség ellen.

Jovanovics szerint a hivatalos Szerbia nem tudott a Ferenó Ferdinánd elleni merényletről.

(Belgrád, április 2.) Jovanovics Ljuba volt parlamenti elnök a Vreme című szerb lapban cikk-sorozatát közöl a „Szerajevói merénylet és a belgrádi külpolitika” címen. Ebben válaszol Seaton Watson angol publicista vádjaira, aki azt írta, hogy a világháború előkészítésében Szerbiának volt a legnagyobb szerepe. Jovanovics legutóbbi cikkében erősen cáfolja az angol újságíró állítását és a maga igazának bizonyítására idézi Hötzendorf Conrad volt vezérkari főnök „Aus meinem Dienstzeit” című könyvéből azt a jelentést, amelyet Wiesner külügyi osztálytanácsos küldött Berchtold külügyminiszternek a szerajevói merényletről lefolytatott nyomozásról. Wiesner elmondja, 1914. július 13-án írott jelentésében, **semmi pozitív adat nincsen arra, hogy a szerb kormány hivatalosan támogatta volna az osztrák-ellenes propagandát.** Semmiel sem lehet bizonyítani azt sem, hogy a fegyverek kiszolgáltatása

a szerb kormány tudtával történt volna, sőt ezt teljesen kizártnak kell tekinteni. **Még az sem nyert kétségen kívüli bizonyítást, hogy a merényletet Belgrádban tervezték volna.** Wiesner jelentése végén odakonkludál, hogy **Princip, Csabrinovics és Gavrilovics merénylete egyéni akció volt,** amelyhez a hivatalos szerb kormánynak semmi köze nem volt, legalább is ezt még a legszorgosabb nyomozással sem lehetett kideríteni. Érdekesebb, hogy Wiesner jelentéséről az osztrák-magyar Vörös-Könyv említést sem tesz.

Jovanovics Ljuba ezután idézi Pfeiffer Leónak, a volt szerajevói vizsgálóbírónak egy nemrég megjelent cikkét, amelyben a vizsgálóbíró szintén azt fejtegeti, **hogy a hivatalos Szerbia nem tudott a merényletről.** A szerb politikai cikke végén megjegyzi, hogy több védőtánu fog felsorakoztani Szerbia ártatlansága mellett és a tanuk között lesz Trotskij is.

Pödör Gyula lett öngyilkos Csehszlovákiában.

Leirer Amália gyilkosát fogták el Mährisch-Sternbergben. — Budapesti rendőrtisztek mennek az öngyilkos agnoszkálására.

(Budapest, április 2.) Mint jelentették, a prágai rendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Mährisch-Sternbergben felismerték Leirer Amália gyilkosát, Pödör Gyulát, aki azonban elfogatása pillanatában föbe lötte magát. A budapesti rendőrségen eleinte kételkedéssel fogadták ezt a híradást, nem tartották valószínűnek, hogy az öngyilkos fiatalember Pödör-Rakovszki Gyulával lenne azonos a mai táviratok azonban a leghatározottabban megerősítik azt, hogy tényleg Leirer Amália gyilkosa volt az a fiatalember, aki elfogatása elől a halálba menekült. A távirat elmondja, hogy a hét elején egy idegen érkezett Mährisch-Sternbergbe, aki Schlesinger Jakab néven szerepelt. Első útja egy többszörösen börtönviselt emberhez, Dohnam Lipóthoz vezetett, aki — mint kiderült — régebben fogolytársa volt Pödör

Gyulának. A fogolytárs szívesen fogadta a menekült gyilkost s egyik ismerősénél lakást is szerzett neki. Pödör, aki betegségről panaszkodott, Schlesinger Jakab néven jelentkezett a lakáson, nyomban ágybafeküdt. Feltűnt azonban lakásadójának, hogy a beteg fiatalember állandóan töltött revolvert tart az ágyában. Közben az történt, hogy Dohnam Lipót a rendőrség különböző bűnügyek miatt letartóztatta s szigoru vallatóra fogta. Ennek során aztán Dohnam kénytelen volt bevallani, hogy Schlesinger Jakab Pödör Gyulával azonos. E nagyérdekességű vallomás után Sefcsik rendőrfelügyelő több csendőr kíséretében megjelent a lakáson, hogy elfogja a gonosztevőt. Pödör az ablakon keresztül észrevelte a rendőrtiszteket s eltorlaszolta a bejáratot. Majd visszafeküdt az ágyba, magára huzta a takarót s abban a pillanatban, mi-

kor a csendőrök betörték az ajtót, föhelötte magát. Sefcsik rendőrfelügyelő az öngyilkos ál-Schlesinger még meleg kezéről ujjlenyomatokat vett, amelyek teljesen megegyeztek Pödör ujjlenyomataival. Ezenkívül pedig az irataiból minden kétséget kizáróan megállapították, hogy tényleg Pödör Gyula, Leirer Amália gyilkosa volt az ál-Schlesinger Jakab.

A budapesti főkapitányság rendelkezésére különben két pesti rendőrtisztviselő Mährisch-Sternbergbe utazik Pödör Gyula agnoszkálására. — Itt írjuk meg, hogy bizalmas jelentés érkezett a főkapitánysághoz, hogy Pödör a Váci-ut 71. alatt rejtette el értékét. A ma megtartott kutatás azonban teljesen eredménytelen maradt.

Népszövetségi bizottság jön Romániába.

Tanulmányozzák az ország gazdasági helyzetét.

(Bucuresti, április 2.) A Népszövetség központi titkársága értesítette a kormányt, hogy legközelebb bizottságot küld ki Romániába. A népszövetségi kiküldöttek elnöke Hodin, a Népszövetség információs irodájának vezetője lesz. A bizottság utazásának célja a romániai gazdasági helyzet tanulmányozása és szoros kapcsolat teremtése a Népszövetség és a romániai sajtó között. E tekintetben a bizottság nem tesz különbséget a román és másnyelvű sajtó között.

Körözik a vad-autókat.

Háromezer autótulajdonos ellen eljárás indult Magyarországon.

(Budapest, április 2.) A belügyminiszterium rendelkezésére a hatóságok felhívást bocsátottak ki az automobil-tulajdonosokhoz, akiket felszólítottak arra, hogy kivétel nélkül valamennyien **igazolják autójuk eredetét.** Ez a hatósági felhívás azért készült, mert annakidején, a háború utolsó időszakában, a Mackensen-hadsereg visszavonulása során a német hadsereg kincstári felszerelési tárgyait, így az automobiloikat is a német katonák átvonulásuk ideje alatt potom pénzért eladták. Ezeket az ugynevezett **vad-autókat a német kormány visszaköveteli Magyarországtól.**

A hatóságok részéről megindult igazoló eljárás során megállapítást nyert, hogy **a Mackensen-autókból körülbelül háromezer darab van Magyarországon.** Azok ellen, akik ily autót vásároltak, gazdaság címén indult büntető eljárás. A budapesti főkapitányságon körülbelül háromezerre tehető az ily alapon gazdaság címén megindult eljárások száma. A legtöbb autótulajdonos azonban igazolta jóhiszeműségét és hajlandónak mutatkozik arra, hogy az autó vételára és valódi értéke közötti különbözetet az államnak megtérítse. A kincstár ezekkel valószínűleg egyezkedési tárgyalásokba fog bocsátkozni.

Az olasz tábornagyok Mussolini ellen.

„Ha 1914 augusztus 1-én az olasz hadsereg készen állott volna, a központi hatalmak nem kezdenek háborút!”

(Róma, április 2.) A szenátus megkezdte a fascista-kormány ha direform-javaslatának tárgyalását. Mussolini megjelent a tárgyaláson és hívei lelkesen ünnepelték. A vitához először Cadorna tengernagy szólott hozzá, aki élesen állást foglalt a reform ellen. Kijelentette, hogy a hetvenegyezer fővel csökkentett olasz hadsereg nem lesz képes az olasz érdekeket megvédelmezni s a határokat megoltalmazni. A háromhavi kiképzési időt is kevésnek tartja, még Svájc is hat hónapot szán a kiképzésre. Cadorna emlékeztet arra is, hogy az olasz hadsereg felszerelése is igen gyatra volt a világháború kitörésekor. Ha az olasz hadsereg augusztus 1-én készen állott volna, akkor a központi hatalmak nagyon meggondolták volna, hogy kezdjenek-e háborút. Kár reménykedni abban, hogy Európában a béke már stabilizálódik. A hamu alatt még mindig izzik a parázs. A következő szónok Diaz tábornagy volt, aki mindenben csatlakozott Cadorna fejtegetéséhez. Óvta a szenátust, hogy nem szabad pusztán a szerencsében bízakodni. Utána Caviglia tábornok beszélt szintén a reform ellen. Lehetetlen dolog volt az állandó kísérletezés, amelyeket a hadsereggel végeznek.

Halálos Salvarsan-oltás

Három haláleset történt az injekció következtében. — Zár alá vették a németeredetű készítményeket.

(Bucuresti, április 2.) Rövid egymásutánban három tragikus halál történt Salvarsan-oltás következtében. Targovistében egy őrnagy, Bucurestiben pedig két polgárember halt meg röviddel az oltás után. E hármas haláleset arra indította az 'gazságügy' tanácsot, hogy a haláltokozó Salvarsan-preparátumok ügyében szilikon vizsgálatot indítson s annak befejezéséig zár alá vették a Németországból érkezett és a fővárosban található Salvarsan-készítményeket. Egyébként az a cég, amelytől a halált előidéző preparátumok érkeztek, felkérte a kormányt, hogy küldje vissza az összes Salvarsan preparátumokat, amelyeket hajlandó díjmentesen friss készítményekkel kicserélni. Közülte még, hogy a maga részéről is a legszeleesebb körü vizsgálatot rendelte el, bár meggyőződése, hogy a szerencsétlenségeket az idézte elő, mert a felhasznált preparátumok megsérültek, vagy régiiek voltak.

Az aradi egészségügyi felügyelőséghez ma délelőtt távirati rendelet érkezett a közegészség-

ügyi miniszteriumtól, amelyben elrendelte, hogy azonnal és szigorúan vizsgálják felül a raktárakban és gyógyszerárakban levő neosalvarsan készleteket. Ez-

zel az intézkedéssel a miniszterium elakarja hátrítani azokat a veszedelmeket, amelyeket a rossz preparátumok felhasználása idézne elő.

Szombaton mond le a Pasics-kormány

(Belgrád, április 2.) Ugy hírlik, hogy a Pasics-kormány szombaton lemond. Az új kormány megalakítására ismét Pasics kap megbízást.

Rejtelmes gyilkosság Magyarországon

Debrecen közelében megöltek egy elegáns női ruhába öltözött titokzatos férfit.

(Debrecen, április 2.) Csaknem hihetetlennek látszó, különös eseményről számol be a Debreceni Hírlap. A lapközlemény szerint Kiss Gáspár domonyi gazdához beállított egy divatosan öltözött hölgy és felfogadta, hogy vigye őt a közeli községbe. Utközben sűrű erdőbe értek és akkor Kiss Gáspár rémületére a hölgy három

éles fűttyentést hallatott. Kiss rögtön látta, hogy az elegáns hölgy férfi és hirtelen, hogy a fűttyezőre emberek jönnek a sűrüből. Ijed tében baltával leütötte a nőruhás alakot s hullájával elvágtatott. Amint hazaért, azonnal jelentkezett a csendőrségnél, amely megállapította, hogy az áldozat csakugyan férfi volt. Kiss Gáspárt letartóztatták.

Százéves harc a hercegi koronáért.

Hogyan került a tengerész unokája az angol lordok házába.

(London, április 2.) Az angol felsőház ötös bizottsága tegnap rendkívül érdekes ügyben hozott határozatot. A bizottság Sir Seymour Hamilton Edward kérelmével foglalkozott, melyben kérte a felsőházba való felvételét, azzal az indoklással, hogy joga van a sommerseti hercegi címet viselni s így Anglia főurai közé tartozik. A sommerseti hercegi ház jelenleg élő tagjai Seymour, Sidney és Herdford márki erőiesen tiltakoztak a kérelem teljesítése ellen, azonban a bizottság teljesítette Seymour Edward kérelmét és felvette az angol felsőház tagjai közé. Ezzel a határozattal egészen régi pernek vetettek véget, amely majdnem száz év óta folyik a hercegi cím körül. A pernek rendkívül romantikus előzményei a 18. századba nyúlnak vissza, amikor Seymour tengerészkapitány hajójával körülutazta a világot. 1785-ben Indiába került, ahol megismerkedett egy Hudson Leonora nevű nővel. A megismerkedés sem mindennapi körülmények között történt. A kapitány Kalkuttában egy éjszaka, amint hazafelé tartott, segélykiáltásokra lett figyelmes. Ekkor látta, hogy két részeg matróz megtámadott egy asszonyt, akinek ő segítségére sietett és kiszabadította szorongatott helyzetéből. Megtudta, hogy az asszonyt Hudson Leonorának hívják és egy angol tengerész özvegye. Intim viszony fejlődött ki közöttük, Angliába már együtt mentek vissza és végül a kapitány feleségül vette az asszonyt. A házasságból három gyermek született, kettő a szülők halála előtt meghalt és így a harmadik örökölte atyja halála után a vagyont és a címet. Azonban nem sokáig élvezte a vagyont, 32 éves korában meghalt és örököse Seymour Ferenc nevű fia volt. A fiúnak már nagy küzdelmet kellett kifejtetni a hercegi ház többi ágával és ez nagy perre vezetett, amely több mint száz évig tartott. A rokonok azt vitatták,

hogy a kapitány nem volt törvényesen megesküdve az asszonyra. Hudson Leonora ugyanis szerintük nem volt még özvegy, amikor a második házasságot kötötte és ezt eltiltotta a kapitány előtt. Kijelentették, hogy bizonyítékokkal rendelkeznek arra nézve, hogy a valódi férj a házasság után jelentkezett a kapitány rezidenciájában és Seymour nagy összeget adott neki, hogy elhallgattassa. Erre nézve a rokonok egy okmányt is produkáltak, azonban kiderült, hogy ez az okmány egyszerű hamisítvány és a felsőház a rokonok minden erőfeszítése dacára határozatilag kimondotta, hogy Seymour Edward, a tengerészkapitány és az özvegy leszármazottja jogosan használhatja a hercegi címet és felvették a felsőház tagjai közé. A határozat nagy feltűnést keltett az angol arisztokrácia körében.

STINKAZZ MŰVESEI

* Nagy operettsiker az aradi Thália-kabaréban. Tegnap este mutatja be az aradi Thália-kabaré Polgár László és Csányi Mátyas „Tobias” című nagyszerű operettjét. Az aradi szerzők kitűnő darabján a közönség nagyszerűen mulatott és a két főszereplőt, Győzöt és Inkét hatalmas ovációban részesítette.

* Dálnoky-Nagy Lajos harmadik verseskönyve. Dálnoky-Nagy Lajos, az örökké ifjú lelki lyrikus, aki úgy jár Aradon, mint a múlt idők mindég színes, feledhetetlen emléke, huszét hetében teszi le tisztelői asztalára „Könny — mosoly” címmel harmadik verses kötetét. Erdély magyar költészetét minden évben gazdagította egy-egy kötetével. 1923-ban „Tavaszi — Ősz”, 1924-ben „Fény — Árny” címmel jelentek meg költeményvel és fordításai. Mindannyiból ragyogó tiszta gondolatok, nemes veretű emberi érzések sugároztatják költői lelke kiapadhatatlan szépségeit. A fehér leányszobák költője ő. Dalainak szépsége méltóvá teszi munkáit az igaz elismerésre és megbecsülésre. A „Könny — mosoly” verses kötet előfizetési ára 50 lej.

Megtérül Kornisék kára.

Bűnügyi árlatot rendeltek el a detektívek vagyonára.

(Saját tudósítónktól.) A cluji sziguranca nagy apparátussal folytatja a nyomozást a Kornislopás ügyében, amelybe állandóan többen keverednek be. Mint mai számunkban megírtuk, a kolozsvári sziguranca a nagyszabású lopás tetteseit az ügyészségnek adta át, az azonban visszaadta az aktákat és megbízta a szigurancát annak kiderítésével, vajjon igaz-e a két detektív, Fodor és Sternberg állítása, amely szerint több magasrangú tisztviselő is részese lett a zsákmányban. A nyomozás ebben az irányban teljes apparátussal megindult.

Kornis Armin, a károsult aradi kereskedő ügyvédje tegnap kérelmet nyújtott be a cluji törvényszékhez, hogy rendelje el a tettesek vagyonára a bűnügyi zárlatot. Mint ismeretes, az egyik volt detektív egy ismert cluji bar társ tulajdonosa. A cluji törvényszék a helnap nap folyamán rendeli el a bűnügyi zárlatot, amely esetben — úgy lehet, hogy Kornisék kára esetleg teljes egészében megtérül.

A posta visszavette

a nyelvi-vizsgán elbukott altszűjtőt.

Az elbocsátó rendelet hatálytalannították. — Julius elsején új vizsgát tesznek a postások.

(Saját tudósítónktól.) Az elmúlt napokban Bucurestiből rendelet érkezett az aradi postafőnökséghez, amely szerint azokat a postásaltszűjtőket, kik a múlt év őszén tartott vizsgán nem feleltek meg, azonnal el kell bocsátani. Az aradi postán ezidő szerint mindössze nyolc levélhordó van és a rendelet szerint ezek közül ötöt kellett elbocsátani. Bulzan aradi postafőnök tegnap teljesítette a rendeletet és elbocsátotta az öt postást, akiknek nagyrésze családos ember és életük javarészt a posta szolgálatában töltötték. A rendelet nagy probléma elé állította az aradi postahivatalt, mert a megmaradt kevés személyzettel lehetetlenség a levélkézbesítéseket zavartalanul intézni, még akkor is, ha új embereket vesznek fel, mert azok még járulékok a városban és így a levélkézbesítésben előreláthatóan nagy zavar állott volna be. A súlyos helyzeten az utolsó pillanatban egy távirat segített, amely ma délután érkezett meg az aradi postafőnökséghez. A távirat közölte, hogy visszavonják a napokban érkezett rendeletet, a főnökséget felhatalmazza arra, hogy visszavegye az elbocsátott postásokat, akiknek Julius elsejéig időt engedélyez az új vizsga letételére. Az értesítést még ma elküldték az érdekelte postásaltszűjtőknek, akik holnap reggel már szolgálatra jelentkeznek és így a kézbesítés zavartalanul folyhat tovább.

— Törvényszéki jegyzőből ügyvédjelölt. Az aradi törvényszék rokonszenves jegyzője Ciumpilla Péter ma megvált állásából. Ma délelőtt elbucszott az aradi törvényszék elnökétől, majd ugyancsak az elnök kezébe letette az ügyvédjelölti esküt.

HIDEK

A király belegsége.

A parlament üdvözlője az uralkodóhoz.

(Bucuresti, április 2.) A parlament tegnapi ülésén Leonte Moldoveanu képviselő általános figyelmű közölt emelkedett szövegre és a következőket mondotta: Az ország minden részében nyugtalanító hírek terjedtek el Öfelsége a király állapotáról. Ma az orvosi jelentés szerint az uralkodó állapota jelentősen javult és ez megnyugtató jellegű. Az a szeretet, amellyel az egész nemzet uralkodója iránt viseltetik, arra buzdít, hogy mindnyájunk nevében arra kérjem a képviselőház elnökét, sziveskedjék Öfelsége előtt tolmácsolni azt a szeretetet és meleg ragaszkodást, amelyet az egész ország és a képviselőház tagjai, mint a nép képviselői érznek vele szemben és fejezze ki mindnyájunk óhaját, hogy gyógyulása mielőbb bekövetkezzék. A beszéd alatt a parlament összes tagjai pártkülönbség nélkül felálltak és percekig tapsoltak. Jorga a nemzeti-párt és Michalache a paraszt-párt nevében csatlakoztak a köröshöz. Orleanu elnök röviden válaszolt s kifejtette, hogy kész örömmel teljesíti a kérést és nem fog késlekedni, hogy az uralkodóval közölje a parlament jókívánságait.

— Vidéki előfizetőinkhez! Az új előfizetési negyed alkalmával felkérjük egy hátralékot, mint előfizetésüket negyedévenként megújító előfizetőinket, hogy az előfizetési díjat mielőbb küldjék be a kiadóhivatalba.

— Károly exkirály emlékezete. Budapesti jelentik: Károly exkirály elhalálozásának harmadik évfordulója alkalmából a budavári koronázó templomban ünnepi gyásztisztiztelet volt, amelyre a hivatalok és hatóságok fejei, a nemzetgyűlés és a kormány is hivatalosak voltak. — A templomot díszítés lovasrendőrök és diszszázad vették körül. Tíz órakor egymásután érkezett meg József királyi herceg, a kormány részéről Vass József népjóléti, Walko Lajos kereskedelmi és gróf Csáky Károly honvédelmi miniszterek. — Pontban tíz órakor érkezett Horthy Miklós kormányzó szárnysegédével. A dignitáriusokat Nemes Antal címzetes püspök, a templom plébánosa fogadta és vezette őket a számukra kijelölt helyre. Csernoch János bíboros hercegprímás pontifikálta a misét nagy segédlettel. — A Magyar Királyság pártja pedig a ferencendiek belvárosi templomában tartott gyásztisztizteletet az elhunyt IV. Károly lelkiüdvéért. A templomot zsúfolásig megtöltötte a közönség. Az istentiszteletet rendtársainak segédletével P. Dallos Bertalan viká-

Országos lett a francia diáksztrájk.

Ujabb hírek szerint a párisi diáksztrájk tízenyolc vidéki egyetemre is kiterjedt. A diákok küldöttsége ma Párisban felkereste Scelle egyetemi tanárt és arra kérte, hogy mondjon le tanszékéről. Scelle a diákok kívánóságát elutasította.

Érdekes színházi botrány Grozavescu körül

Hivatásos klakkörök bosszúból megzavarták a kiváló tenorista énekét.

(Bécs, április 2.) Az itteni általi operaház tegnapi előadását nem mindennapi épületes botrány zavarta meg. A Carmen volt hirdelve Grozavescu Traján az Aradon is jólismert kitűnő román tenorista vendégfellépésével. Alig jelent meg, mint Don José, a színpadon, a magasabb régiókból orkányszerű tapsvihár fogadta. A művész boldogan hajolt meg és belekezdett áriájába. Alig énekelt azonban pár taktust, ismét felzúgott a taps, mire Grozavescu kénytelen volt megállni, meghajolni és várni, amíg a tapsvihár elmúlik. Amíg a többi szereplők énekeltek, csend lett a hatalmas nézőtérben, ugynevezett feszült nézőtér csend. De amint a népszerű tenorista kezdett énekelni, állandó és hosszadalmas tapsvihár tört ki. Grozavescu idegeskedni kezdett, nem tudta mire várni a tüntetést. először zszal-

biztatgatta magát, hogy hódolói ünneplik kissé a megengedettnél zajosabb módon. Később azonban ez irányú kétségei eloszlottak, mert valahonnan a karzatról ilyen hangok süvitettek le a földszintre, páholyok felé és színpadra:

— Fizesse meg a napidíjunkt!

— Nem élhetünk a levegőből!

Könyű derű, majd intenzív kacagás futott végig a színházon, végül gyorsabban rendőrök rohantak fel a karzatra, akik egy-kettőre elnémitették a haragos tüntetőket, akiknek a keze már rák-vörösszínre festődött. Az igazoltatások során kiderült, hogy a bécsi hivatásos klakkörök egy tekintélyes csoportja tüntetett a tenorista ellen, mert az nem vette igénybe szolgálataikat, nem kellett neki a hivatalos taps, a kitűnő tenorista megelégedett a közönség spontán lelkesedésével, zajos fansaival.

rius végezte. A mise végén a szentély előtt felállított díszes katedrálisnál végezte el a misét a pap a szokásos feloldozási szertartást.

— Elhelyezték Aradról Manu tábornokot. Az aradi helyőrség parancsnokát, Manu tábornokot, aki a közönség minden rétegében általános tiszteletnek örvendett, egy miniszteri rendelet elhelyezte Aradról. A tábornokot egy lovashadosztály parancsnokává nevezték ki. A távozó tábornok tiszteletére az aradi helyőrség tisztjei április 4-én ünnepélyes bankettet rendeznek.

— Beszél a pápa. Rómából jelentik: A titkos konzisztórium ülésén a pápa hosszabb beszédet mondott. Örömmel említette meg, hogy a zarándokok egyre nagyobb számban érkeznek Rómába a világ minden részéről. Különösen kedves szívének, hogy a zarándokok között nemcsak gazdag emberek, de talán még nagyobb számban szegény ember is vannak, akik nagy áldozatkészséggel vállalják magukra a római utazás költségeit. A pápa ezután egy másik örömeire eseményről emlékezett meg, amelynek nagy jelentőséget tulajdonít. Ez a niceai — az első ökumeniai — konzilium tizenhatodik centennáriuma. Ezen a konziliumon több mint 300 keleti püspök védte Jézus istenségét a hitlagadók ellen. Bejelentette, hogy már intézkedett abban az irányban, hogy ezt a nevezetes évfordulót, különösen Rómában, méltó módon megünnepeljék és ezzel megkoronázzák azokat az ünnepségeket, amelyek a múlt év végén tartották a lateráni bazilika felszentelésének tizenhatodik centennáriuma alkalmából.

— Győznek a török kormánycsapatok. Angorából jelentik: A kormánycsapatok sikeresen haladnak előre. A nemzetgyűlés javaslatot fogadott el, hogy a haditörvényszékek a felkelési kerületen a halálos ítéletet azonnal végre is hajtsák.

— Bánáti néppártiak a liberális pártban. Irunk már arról, hogy a Jorga—Maniu-fuzió a bánáti Jorga—Argeroianu-pártban nem talált visszhangra és a pártnak ez a csoportja nem is csatlakozott a nemzeti párttal való fuzióhoz. Annak idején a bánáti csoport vezetői nyilatkoztak és kifejtették, hogy csak bizonyos feltételek mellett helyeslik a két csoport egyesülését. A disszidens csoport most nyíltan is kifejezést adott ellenséges állásfoglalásának, mert — anélkül, hogy a Viitorul jelentő — a bánáti pártcsoport tagjai, közel háromezresen, élükön Imbroane Avram volt kamarai elnök, Avram Comea volt lelkész, dr. D. Niştor ügyvéd, dr. Lutia orvos, Biraescu-fivérek, David földbirtokos, Partea lelkész, Gradinar Emil volt amerikai misszionárius és még több ismert bánáti politikussal — beléptek a liberális pártba. A belépést a pár nappal ezelőtt megtartott gyűlésen mondták ki, amilyen Imbroane elnök hosszabb beszédet mondott, amelyben megokolta, hogy miért kellett belépniük a liberális pártba és miért volt szükséges bátor fordítani a Jorga—Argeroianu—Maniu-csoportnak. A bánáti frakció új orientálódása politikai körökben nagy feltűnést keltett.

— Gold Azadra jön. Zsúfolt házak előtt szerepelt még mindenütt Gold, a világhírű telepátikus, aki nek produkcióit ismert orvosok ellen őrizték. És mindenütt csodálattal emlékeztek meg azokról a szenzációs nyilatványokról, amelyekkel szinte lenyűgözte a közönséget. — Aradon csak két estét tart, április 5-én és 7-én az aradi Kultúrpalotában. Külön eseményszámba megy az a kísérlete, amelybe a közönség minden tagját belevonja. A szenzációs estére jegyeket Oláh-féle papirkereskedés árúsít.

— Öngyilkosság Iratoson. Megrendítő öngyilkosság történt ma Iratos aradmegyei községben. Kucur Máté 62 éves gazda Janna Mihály nevé, a községben lakó ismerősének házához ment és ott a kúba vetette magát. A csendőrség megindította a nyomozást.

— Asszonyháborúság. Nelca Viola és Dolka Zsófia Halalis községbeli asszonyok a község egyik utcáján megtámadták Lupa Zsófia községbeli asszonyt, akire haragudtak és súlyosan megverték. A csendőrség megindította a nyomozást az asszonyverekedés okának megállapítására.

— Elkobozták a Marica grófnő kottáit. Ismeretes, hogy a hatóságok betiltották Kálmán Imre új operettjének a „Marica grófnő“-nek Erdélyben való előadását. A betiltás oka az egyik énekszám volt, amelyet a hatóságok nem tartottak előadhatónak. Az operettet azóta már előadhatóvá alakították át és átírták az inkriminált számát, sőt a Romániába küldött hangjegyzetekben nem is volt benne a kérdéses dal. Eppen ezért nagy meglepetést keltett ma, amikor egy aradi rendőrségi detektív végigjárta a papirkereskedéseket és elkobozta a már átírt „Marica grófnő“-kottákat. A kereskedők — mint értesülünk — intervenálni fognak a rendőrprefektusnál, hogy az elkobozott kottákat adja vissza és engedélyezze a további árusítást.

— Elhalasztották az utlevélpamapör tárgyalását. Bucurestiből jelentik: Az utlevél panama ügyében az ilfovi törvényszék a mai folytatódó tárgyaláson N. Filipovicit, a panama fővádlottját hallgatta ki elsőnek. Filipovici beismerte, hogy a tábornok névalírását egyes aktákon, valamint a Petrolul National egyik igazgatósági jegyzőkönyvében meghamisította. Bevallotta, hogy a sziguranca egyik vezetőjének Sguriadescunak 50.000 lej értékű részvényt adott ingyen, a becsapott 55 paraszttól pedig fejenként 130 dollárt és 5000 lejt zsarolt ki. Georgescu vezérigazgató kihallgatása során beismerte, hogy egyeseknek alapítói részvényeket adtak, amelyek pedig nem voltak elidegeníthetők. — Franasoviciról eleinte azt hitték, hogy vagyonszeres ember, nem kérték tőle a részvények árait, amikor azonban nem tudta a szükséges összeget befizetni, neki is kiadták a részvényeket. Georgescu azt is beismerte, hogy Filipovicitól a részvényeken kívül 110.000 lejt kapott, amikor azonban Filipovici még hozzáfűzte, hogy ezenfelül is több kisebb-nagyobb összeget is juttattak a vezérigazgatónak. A főtárgyalást különben csak április 11-én folytatják.

— Házkutatás a bécsi Rote Hillé-nél. Bécsből jelentik: A rendőrség a „Rote Hillé“ helyiségeiben házkutatást tartott és itt tömérdek kompromittáló levelet és nyomatványt talált.

— Uzeleti könyvek Sándor hírlap-íródában.

Tavaszi kabát és ruhakelme újdonságok (Burberry Cevarcot stb.) raktárra érkeztek

Vándor divatruház

Tekintse meg a kirakatainkat Arad, Str. Metianu (Furray-u.)

— **Átkiérték az ügyészség fogházába a zsigmondházi gyilkosság gyanúsítottjait.** Ma délelőtt szuronyos csendőrök kísérték át a zsigmondházi közsegházáról Imre Jenő yingai bádógos mestert az aradi királyi ügyészségre. — Az ügyészségen Niculescu Miklós vezető ügyész hallgatta ki Imre Jenőt és feleségét, azután mind a kettőt lekísértette a fogházba. A vizsgálóbíró holnap fogja kihallgatni a gyanúsítottakat, azután meghozza a döntést a szabadlábrahelyezés, illetve fogvatartás kérdésében.

— **Öngyilkos jugoszláv ezredes.** Belgrádból jelentik: Tegnapelőtt dél előtt kilenc órakor a Dunapart egy elhagyott részén revolverrel szelvéltette magát Jurisics Pavle nyugalmazott ezredes és azonnal meghalt. Az eset óriási feltűnést keletet, mert az ezredes a politikai életben jelentős szerepet játszott. Jurisics Pavle a háború előtt a hírhedt Narodna Obrana főtitkára volt és nagy része volt a politikai gyilkosságokban, Ferenc Ferdinánd volt osztrák-magyar trónörökös elleni merényléiben és a háború előkészítésében. Öngyilkosságának oka állítólag buskomorság.

— **Feszült érdeklődéssel figyel a közönség Gold telepátikus fenomen szenzációs mutatványait,** amelyekkel az európai világvárosokban páratlan sikert aratott. Érintés nélküli telepátikus mutatványt, amely abból áll, hogy a médium minden gondolatát pontosan végrehajtja, a nélkül, hogy hozzányúlna, egyedül Gold képes produkálni. Az április 5-ikére kitűzött szenzációs este iránt városzerte nagy érdeklődés nyilvánul meg. Jegyek az Oláh-féle papirkereskedésben.

— **Lelőttek egy embert a cseh-magyar határon.** Nyiregyházáról jelentik: Különös esemény játszódott le a csehszlovák-magyar határon levő tarpai erdőben. Gulácsi erdőőr találkozott egy gyanus külsejű emberrel, aki átlépte a magyar határt. Gulácsi igazolásra szólította fel, mire az dulakodni kezdett az őrről. Ez lekapta fegyverét, de az ismeretlen elvette tőle a fegyvert és ráfogta Gulácsira. Elcsentette a ravaszt, de a puská csütörököt mondott. Az ismeretlen erre eldobta a fegyvert és futásnak eredt. Gulácsi felkapta vadászfegyverét, újra töltött és a menekülő után lőtt. Az ő lövése talált és a gyanus ember összeesett. Beszállították a nyiregyházai kórházba, ahol megállapították, hogy Karl Dolle-nak hívják. Nem akar tudni magyarul, de mivel a magyar beszédre értelmesen figyel, azt hiszik, hogy tud magyarul. A vizsgálat megindult. A hatóságok azt hiszik, hogy veszedelmes kémet fogtak el.

— **Az indiai maharadza és a táncosnő.** Bombayban tegnap kezdték tárgyalni azt a pört, amelyet a 22 éves indiai táncosnő, Mumtar Begum indított kilenc ember ellen, akik késszurásokkal arcát eltorzították és kíséretjét megölték. A tettet azért követték el, mert a táncosnő az indorei maharadza háreméből megszökött. A táncosnő vallomásaiban előadta, hogy 10 éven keresztül a maharadza kedvence volt, kitől

Ellenőrzés alatt marad Németország.

Érdekes vita az angol felsőházban. — Franciaország különböző feltételeket szab a németeknek.

(London, április 2.) A Times jelentése szerint Anglia és Németország között újabb tárgyalások a biztonsági kérdéstről nem indultak meg. Német részről kijelentették, hogy a német kormány teljesen magáévá teszi Chamberlain álláspontját a német garancia javaslatról. A Times párisi tudósítója azt jelenti Londonba, hogy a francia kormány csak abban az esetben hajlandó a német javaslatról tovább tárgyalni, ha kielégítő választ kap a következő kérdésekre: Mikor kívánja Németország felvételét kérni a Népszövetségbe? Hajlandó-e a tagsággal járó kötelezettségeket vállalni? Milyen eljárást követ Németország keleti határait illetően és kívánja-e még Németország Ausztria csatlakozását. A német-lengyel határt csak akkor változtathatják meg, ha ehhez Lengyelország önként hozzájárul.

A felsőházban lord Newton kijelentette, a katonai hatóságok elismerik, hogy a németek nin-

gyermeke is van, aki azonban meghalt. Aztán kiesett a maharadza kezéből és egy angol rendőr segítségével megszökött a háremből.

— **Szenzációs este az aradi Kulturpalotában.** Szenzációs este lesz április 5-én az aradi Kulturpalotában. Az egész világon ismert Gold orvosszigorló tart telepátikus estélyt. Gold a világháborúban teljesen megsüketült és mintegy két éve járja a kontinenst, valósággal elragadtatva mindenütt a közönséget. A világhírű telepátikus egyik rendkívül érdekes mutatványa az érintés nélküli telepátia, amely bámulatba ejt mindenkit. Az előadást Gold április 7-én megismétli.

— **Nagyértékű ajándékot kapott Magyarország.** Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés mai ülésén Klebelsberg kultuszminiszter bejelentette, hogy az Apponyi-könyvtár és az Ehrenfeld-kodex megszerzésén kívül újabb ajándékot kapott az ország. Jánoshalmi Nemes Marcel, királyi tanácsos, a híres műgyűjtő megszerezte a szász királyi családtól Mányóki Adám híres II. Rákóczy Ferenc képét, amelyet most a budapesti Szépművészeti Múzeumnak ajándékozott. A nemzetgyűlés közönetét fejezte ki az ajándékozónak. — Ezután harmadszori olvasásban elfogadták a fővárosi törvényhatósági bizottság újjászervezéséről szóló törvényt, majd a mezőgazdasági hitel tárgyalására tértek át.

— **Elfogták a pesti falbontó betörőt.** Budapestről jelentik: Jelentették, hogy az elmúlt éjjel a dohányuccai erzsébetvárosi Textiláru Részvénytársaság raktárába ismeretlen tettesek belörték. A betörők a szomszéd pincéjének a menyezétét bontották ki és így hatoltak be az üzletbe, ahonnan a bűnözők bemondása szerint milliárdos értékű selyemárut loptak el. A rendőrség szorgos nyomozás után ma elfogta Pollmann Ferenc géplakatost, aki bevallotta, hogy ő

csennek abban a helyzetben, hogy ellenségeskedést fejtessenek ki. Leszerelésről beszélnek állandóan, de eddig csak a volt ellenséges államokat szerelték le, a többi állam hadserege nagyobb, mint a háború előtt volt. Valahányszor a volt ellenséges ország lábbadozni kezd, szomszédai aggályoskodnak és katonai megszállással fenyegetőznek. Ha engednék, hogy a biztonsági kérdésben a francia felfogás érvényesüljön, akkor az ellenőrző-bizottságok állandóan megmaradnának s az általuk felfedezett állítólagos vétéseket mindenkor katonai megszállásra használnák ki. Európa szanálásának leghatályosabb eszköze az ellenőrző-bizottságok eltörlése lenne. Lord Salisbury elismerte a német kormány jóakarátát, azonban szerinte még nem jutottak el addig, hogy az ellenőrző testületek megszüntessenek. Mihelyt a németek a szerződésben megállapított kötelezettségeiket teljesítették, az ellenőrzést a Népszövetség veszi át.

tört be az üzletbe azzal a szándékkal, hogy a kasszát megfurja, ami azonban nem sikerült. Tagadja, hogy selymet vitt volna el, mindössze két köpenyt vett magához. — A vizsgálat tovább folyik és kiterjeszkedik abban az irányban is, hogy a cég nem jelentette-e be jogosulatlanul nagyobb kárt, hogy ezáltal megkárosítsa a biztosító társaságokat.

SPORT

O Camp—AAC bajnoki football-mérkőzés f. hó 5-én a Str. Teodor Serb (Török Gábor-u.) sporttelepen délután 5 órakor, előzetesen délután 3 órakor Hakoah—AAC II. csapatok mérkőzése.

O Cseh-osztrák válogatott match. Bécsből jelentik: Ausztria és Csehország válogatottjai a végleges megállapítás értelmében május 24-én mérkőznek Prágában.

Elfogtak Váradon egy magyarországi sikkasztót.

Kiadatása iránt megindult a diplomáciai eljárás.

(Budapest, április 2.) A Kaposváron levő Somogy megyei Takarékpénztár Sebők József nevű főtitkárja egy milliárd értékű sikkasztása után megszökött. Megállapították, hogy a sikkasztó főtitkár utját Budapest felé, majd Románia felé vette. A körözés elrendelése eredménnyel járt, mert Sebőköt Oradea-maren (Nagyváradon) elfogták. Sebőköt kihallgatták és ő tagadja, hogy sikkasztást követett volna el. Hangsúlyozza, hogy a bank nagyobb gabonaspekulációt kezdett, amelyen egy milliárdot veszített. Bűnbakot kerestek és ezért vádolják most őt a sik-

kasztással. Sebők vallomásaival szemben a banknál megállapították, hogy a készpénzkészletből többszáz millió hiányzik és Sebők már hónapok óta manipulált értékpapirokkal, amelyek közül nagyon sokat el is lopott. A kaposvári rendőrség ma táviratban értesítette a nagyváradi ügyészséget, amelyben közlik, hogy megtették a kiadatáshoz szükséges diplomáciai lépéseket.

Nyilatkozat.

'Alulírott a Temesvárott megjelenő „Bánati Közlöny” és az Aradon megjelenő „Aradi Közlöny” 1924. évi augusztus hó 5. illetve augusztus hó 17-én megjelent számaiban: „A Temesvár-városi takarékpénztár és a Timisiana fuziója” főcímmel két-két cikket közöltem, amelyekben úgy a Városi Takarékpénztárt illetően, mint pedig annak vezérigazgatója Lindner Armin ur személyére vonatkozóan a valóságnak meg nem felelő, úgy az intézetet, mint pedig nevezett vezérigazgató urat reputációjában mélyen sértő — s amint csak utólag meggyőződtem, minden alapot nélkülöző tényeket állítottam. Annak idején súlyos betegem a szobámban láncolva nem volt módomban a kapott információ helyességéről meggyőződni s ezzel információm visszaélt.

Miután azonban utólag meggyőződtem, hogy a nekem bemondott s általam jóhiszeműen megírottak nemcsak hogy kivólól sem fedik a valóságot, hanem épp mindezek ellenkezője igaz, mert köztudomású és mindenki által elismert tény, hogy épp Lindner Armin vezérigazgató ur működése alatt az intézet hatalmasan fellendült és köztudomású tény, hogy nevezett volt az, aki az intézetet szanálta és arra a nivóra emelte, amelyet ma van, úgy, hogy ma ezen intézet egyike a legelsőeknek Timisóarán, mely 10 millió lej részvénytőkével és 8 millió lej tartalékkal rendelkezik, a nagyközönségnek legmesszebbmenő bizalmát bírván.

És miután meggyőződtem, hogy a fuziónak semmiféle akadálya nem volt, az keresztülvitettem, lévén ennek a fuziónak egyedüli célja és indító oka a tőkekoncentráció folytán mindkét intézetnek minél intenzívebb működési lehetőséget szolgáltatni, kötelességemnek tartom kijelenteni azt, hogy az általam téves információ alapján megírottakat végtelenül sajnálom s ezért úgy a nevezett pénztézet vezetőségétől, mint pedig Lindner Armin vezérigazgató urtól férfiasan és ünnepélyesen bocsánatot kérek, felhatalmazván őket, hogy ezen nyilatkozatomat a tetszésük szerinti lapokban megjelentessék, egyben kérem, hogy az ellenem ezen két cikk miatt tett büntető feljelentést most már visszavonni sziveskedjenek.

San Remo, 1925. évi március hó 10-én.

Bugét Jenő.

**Molykár elleni meg-
óvásra a leg-
nagyobb garancia**

S. Eisenstädter

**szücs és szörmeáruházának
megóvó intézete Arad, Str.
Alexandri 1. (v. Salac-uca)**

Futószőnyeg kiárusítása „RENAISSANCE” Arad, Str. Bratianu 2. Minorita-palota

meglepő olcsó árban

(Weitzer János-ucca)

KÖZGAZDASÁG

Leszállítják az élőállatok kiviteli illetékét.

(Bucuresti, április 2.) Tekintettel arra, hogy a romániai élőállat-exportban a magas kiviteli illetékek következtében ellanyhulás állott be, a kormány elhatározta, hogy gyökeres revízió alá veszi az élőállat-kivitel jelenlegi rendszerét. A kereskedelem- és iparügyi minisztérium már el is készítette a kormány gazdasági bizottsága részére erre vonatkozó tervezetét, amelyben javasolja, hogy úgy a sertések, mint a szarvasmarha félek kiviteli illetékét szállítsák le.

A minisztérium előterjesztésében felemlíti, hogy Románia az 1923. évben mindössze 900 darab sertést exportált, 1924-ben viszont, amikor az export teljesen szabad volt, 81.804 sertést. Az export sta-

tisztikájának ez az emelkedése azt bizonyítja, hogy kedvező vámrendszer mellett a romániai sertéskivitel még nagyobbra fokozható. A minisztérium véleménye szerint Románia évenként 300 ezer sertést is kivihetne külföldre, ha tekintetbe vesszük a Bánát, Erdély és Besszarábia fejlett sertéstenyésztését. Hasonló a helyzet a bivalyexportnál is, mert az 1924. évben kiszállított 104.595 darab bivaly helyett évenként 500 ezer bivaly is exportálható volna külföldre. A kivitel kétségtelenül igen fontos az ország közgazdasági mérlegének megállapításánál, de az illetékes körök vigyázzanak arra, hogy a túlságosan megkönnyített kivitel ne tegye még drágábbá a megélhetést a belső piacon.

Zürichben 2.42.50, Párisban 8.80 a lej kurzusa.

HELYI VALUTAÁRAK. (Ápr. 2.) Francia frank 11.80, svájci frank 42.50, dollár 219, dinár 3.50, szokol 6.50, lira 9, angol font 1060. **Kifizetések:** Budapest 320, Bécs 31.20, Prága 6.54, Zürich 42.50, Milánó 9, London 1058, Páris 11.70, Newyorki 220, Belgrád 3.55.

ZÜRICHI TŐZSDENYITÁS. (Április 2.) Amsterdam 206.62.50, Newyork 518.56, London 2477, Páris 27, Milánó 21.33.25, Prága 15.35, Budapest 0.0072, Belgrád 8.33.75, Bucuresti 2.41.25, Varsó 1, Bécs 0.0073.

ZÜRICHI TŐZSDEZÁRLAT. (Április 2.) Amsterdam 206.62.50, Newyork 518.50, London 2477, Páris 27.05, Milánó 21.35, Prága 15.35, Budapest 0.0072, Belgrád 8.35, Bucuresti 2.40, Varsó 1, Bécs 0.0073.

A ZÜRICHI UTÓTŐZSDÉN a lej 2.42.50.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT. (Április 2.) **Kifizetések:** Páris 11.50, London 1051, Newyork 219, Milánó 9.07, Zürich 42.25, Bécs 00.031, Prága 6.45. **Valuták:** Napoleon 810, aranymárka 50. leva 1.50, török lira 1.10, angol font 1030, francia frank 11.55, svájci frank 41.50, lira 8.90, drachma 3.45, dinár 3.40, dollár 217, lengyel marka 0.000040.50, osztrák korona 0.0029, magyar korona 0.0029, szokol 6.35.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDEZÁRLAT. (Április 2.) Magyar Hítel 390, Osztrák Hítel 146, Salgó 318, Rima 134, Ganz-Danubius 2.340, Kőszén 3.075, Szlavonia 62 és fél, Schlick 42, Kereskedelmi Bank 1.027 és egynegyed, Cur-

kor 2.040, Csáky 6, Ofa 465, Hazai Takarékpénztár 2.500.

(A számok ezresekben értendők.) A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS JEGYZÉSEI. (Április 2.) Belgrád 1137-1159, Bucuresti 333-335, Páris 3753-3777, Newyork 72.170-72.600, Prága 2123-2143, Milánó 2964-2982, Bécs 101.55-101.75.

= Az új drágasági indexszám. Bucurestiből jelentik: Hivatalos megállapítás szerint a drágasági indexszáma az 1916 évi árákhoz képest 43.84 százalék. Így tisztán látszik a gazdasági elcsúszás Románia háborúba lépése és a győzeimes háború befejezése utáni idő között. A lap szerint a hatalmasan megnövekedett Románia megdöbbentő gazdasági képet nyújt a hajdani Románia pénzügyi viszonyaihoz mérten.

= A Hangya közgyűlése. Budapestről jelentik: A Hangyaszövetkezet ma tartotta huszonhatodik évi közgyűlését, amelyen gróf Zichy Aladár elnök elnökölt. Elnöki megnyomja után Balogh vezérigazgató terjesztette be az igazgatóság telerjesztését és a mérleg szerint a társaság összesen 6700 millió koronát tesz ki. Az alapítók az elmúlt évben harmincmillióra emelkedett, a saját tőkét pedig 42 millióra. A közgyűlés örömmel állapította meg, hogy a Hangya leányvállalatai is öröndetes fejlődést mutatnak.

= Juniusig a magyar korona eléri az osztrák korona rávóját. Bécsből jelentik: Pénzügyi körökben az a felfogás uralkodik, hogy a londoni kormánynak sikerülni fog juniusig az angol font árfolyamát aranyparitásra emelni. Ennek következtében emelkedni fog a magyar korona is, amely a font stabilizálásával egyidejűleg el fogja érni az osztrák korona árfolyamát, vagyis a magyar és osztrák korona között nem lesz különbség. Mivel azonban az új osztrák valuta szerint az alapegység a shilling, amely tízezer osztrák

koronának felel meg, úgy a magyar korona juniusig várható papírra való emelkedése után ugyancsak tízezer magyar korona fog egy shillinget érni.

MOZI

xx „Trója bukása” monumentális történelmi film az aradi Apollóban. Az idény leggyönyörűbb kidolgozása hatalmas filmje a „Trója bukása”, amelynek első részét „Szép Heléna elrablása” címen vasárnapig vetíti az Apolló mozgószínház, míg a nagyszabású film második és egyben befejező része hétfőn kerül műsorra. Az előadások fél 5, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Tavasz ébredése” gyermektragédia az aradi Uránia mozgószínházban. Erich Kayser-Titz és Hertha Müller játsszák a főszerepeket Wedekind világhírű gyermektragédiájában. A kiváló filmremekét még ma, pénteken és holnap szombaton vetíti az Uránia. Az előadások fél 5, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

Hol a husz millió?

Leirer Lőrinc csak igéri a huszmillió jutalomdíjat. — A budapesti titokzatos rablógyilkosság furcsa epilógusa.

(Budapest, április 2.) A Teréz-köruti rablógyilkosság ügyében az áldozat édesapja, Leirer Lőrinc már a rendőri nyomozás első stádiumában 20 millió koronás jutalmat tűzött ki a tettes kézrekerítéséért. A lapokban közlemények jelentek meg arról, hogy Leirer Lőrinc ezt a 20 milliót az ügyességnél már lehetővé helyezte és arról is jelentek meg híradások, hogy milyen nagy tülekedés indult meg a jutalom elnyeréséért. Saguly Ferenc védője terjedelmes beadványt intézett a vádlatóság-hoz, amelyben kifejté, hogy az igaz tettes nyomra a hatóságokat Saguly vezette, önkéntes vállalkozása révén. Ezért azt kívánja, hogy a Leirer-féle husz milliót Saguly nyújtotta gyermekének adják ki, mert ennek a születése adta meg Saguly Ferencnek azt az elhatározást, hogy fölvedje a hatóságok előtt Fodor Gyula és társainak bűnösségét. Jelentkeztek egyébként mások is, akik szintén reflektáltak erre a jutalomra. Valójában azonban ez a huszmillió jutalom a mai napig a levegőben lóg, egyszerűen azért, mert Leirer Lőrinc ezt az összeget csak igéri, de még sehol, semmiféle hatóságnál nem deponálta. Ma egyébként az öreg Leirer Lőrinc tisztelgő látogatást tett a Markó-uccai fogházban, fölkereste dr. Kovács Péter ügyészéi alelnököt és köszönetet mondott azért, hogy az ügyészéi fogházban humanosan, emberségesen bántak vele. Az ügyészéi alelnök Leirer Lőrinc színtér nagylelkű ígéretet tett, meg akarta jutalmazni a fog-

ház vezetőségét, de dr. Kovács Péter elhárította a Leirer-féle ajánlatokat. A rablógyilkosság bűnpör iratát egyébként a budapesti ítélőtáblához kerültek. Ugyan is a rendőrség, amint ismeretes, bűnpártolás címén előzetes letartóztatásba helyezte Helik József napszámot, akinek a fogságát úgy a vizsgálóbíró, mint a váltanács is elrendelte. Helik azonban szabadsághelyezése érdekében ielfolyamodást jelentett be és ennek elbírálása végett küldték most fel az iratokat az ítélőtáblára.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Felolós szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

FELHÍVÁS!

Miután Sente Indricăni birtokát képező szivógáz és Pascu Traian és Páru Iosif birtokát képező gőzmalmokat Sepreuson vétel útján megszereztük, felszólítunk ezúton minden hitelezőt, hogy követelését 8 napon belül nálunk okvetlenül jelentse be, mivel ezen idő lejártá után esetleges követeléseket figyelembe nem vehetünk.

Aradsántmartin, 1925. ápr. 2.

JOHANN FRISCH és GEORG KUGLER
180 Aradsántmartin.

Mi a „FORTUNA”?

A „FORTUNA”-iroda, Arad, Str. Consistorului 31., a legdiszkrétebben közvetít házasságokat a társadalom minden rétegéből. 16009

Munkaházak

Építésre alkalmas 210 négyszögletes ház-helyek, építési anyagok, bankkölcsön olcsón kaphatók. Értekezni: Dr. Leitner Endre okl. mérnök irodájában, Arad, Piața Mihail Vitcușul (Ferenetér) 10. 1899

PÉNZZÉT

5000 lejen fölül előnyösen gyümölcsözetheti Ludovic Klein, Arad, Calea Saguna 87. sz. pezsgőgyárakégsége útján. Telefon 6-38. Válaszhelyeg. 629

Timisoarai mozi.

Belvárosi mozi: Április 4 és 5.
Gyárvárosi mozi: Ápr. 5 és 6.
Mehala mozi: Ápr. 7.

Nagy művészi esemény! A frabela film-művészet legragyogóbb világ-sikere.

„Az Izlandi Halász”.

Fenék és megrendítő szentimentális dráma. Pierre Loti hírneves francia író nagy regénye után. Főszerepekben a párisi színházak híres művészei, élőkön: Sandra Milowanoff és Charles Vanel. Teljes mű 8 nagy felvonásban. Monopól „Gau-moni” Páris-Bucuresti. Citera-szóló zenekissérettel, melyet Grossmann ur. a Belvárosi mozi zenekarának egyik hegedűse és a ki a Gyárvárosi mozi-ban is kíséri fogja a filmet.

Haj „A New-Yorki Baba”. Szexuális dráma, vizjáték, a főszerepben Baby Peggy, a kis fenomenális művésznő. 524

Párisi uridivat szabóság,
Arad, Str. Alexandri (Salacz-u.) 5. sz. alatt

Szíves párt-
fogást kér:

GUBANITS és SILBERMANN.
Angol szövetek állandóan raktáron!

UTLEVELEK

vizumozását és bármilyen megbízásokat felelősség mellett naponta elintézzük
CLUJ, TIMISOARA, BUCURESTIBEN.

Gyűjtőhelyek: 277 Weisz Dávid az aradi államrendőrség mellé (Bohus-palota.)
L. Ö. B. L. hírlapiroda Arad, (az Apollo mezzival szemben).
WEINBERGER cipőüzlet. Pichler papirkereskedés

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetés ára hétköznap 2 lej 30 bani, vasárnap 3 lej. — Vasárnap betűvel 3 lej, illetve 6 lej. — A vasárnap betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.

Alkalmazás.

HÁZVEZETŐNŐI állást keres fiatal özvegy uriaszony, főzést is vállalok. Kizárólag idős házaspárhoz vagy idős hölgy és urhoz megyek alkalmazásba. Cim özv. Végh Aladárné, Savarsin (Soborsin.) 1878

RAKTARNOKI, esetleg első segéd állást keres 28 éves, nős vas- és fűszerkereskedő. Cim: Schwarz Már, Ghisineu-Erdeis. 1897

FŐZŐ mindenestől azonnal felvételt. Arad, Str. Eminescu 10. I. 8. 1880

ELSŐRANGU varróleányok és tanulóleányok felvételnek. Vass-salon. Arad, Str. Cosbuc 36. (Wesselényi-u.) 1001

A HÁZTARTÁS minden ágában jártas jól főző gazdasszony azonnal alkalmaztatik. Személyes jelentkezés Mocrea. (Apateleak)-kastély. 1885

KERESÜNK azonnali belépésre a likörgyártásban némi gyakorlattal bíró fiatalembert. Ajánlatokat „Második destilateur” jellegre Rudolf Mosse (Sándor-hírlapiroda) Arad kéri. 10211

TISZTESSÉGES szolgál azonnal felvételt. Barthmes Victor cukorgyár. Arad, Str. Nica Filipescu (Flórián-u.) 40. 1891

EGY volt postaaltiszt, ki nyolc évig kézbesítő szolgálatot teljesített, jó bizonyítvánnyal, pénzbeszedői, banknál vagy nagyobb vállalatnál irodaszolgálat állást keres. Cim: Juhos Sándor. Arad, Str. Cornél Popescu 12. 1888

ALLÁST KERES. Középszkolát, négy nyelvet bíró román, német, magyar és szerb, román, kath. vallású, 31 éves, nős (fűszerben) bármilyen branschban mint utazó, raktárnagy, terményben, itálban, esetleg szállóigazgatóban és borpincében is a Bánáthban azonnali belépésre. Kelemen János, Petroseni Str. Cloșca 4. 1894

ARADI fátelapíróra keresünk április 15-re jóírású ügyes gyakorlott. Seidner Bernát és Fia Str. Metianu 2. 1893

INTELLIGENS vidéki úrnő házvezetőnői állást keres több évi gyakorlattal, vidékre is megy, főúri háztartásban hosszabb ideig működött, a főzésben, varrásban jártas. Takarékos, megbízható, házas. Cim Rácz Irén. Temesvár, Erzsébetváros Keresztút 6., ajtó 8. 523

IDŐSEBB úrnő kellemes otthonot találna öt éves gyermek foglalkoztatásával. Németül tudók előnyben. Cim Vasdrogeriában. 10009

SZOBALÉNY keresetlik azonnali belépésre. Arad, Bulv. Carol 7A. Földszint. 1886

MINDENES szakácsnőt keresek azonnalra. Arad, Ortutay-palota, III. em. 17. 15154

Vétel és eladás.

HASZNÁLT könyveket előnyös áron vesz Sándor hírlapiroda Arad. 10197

NÖVÉNY tápsó a cserépvirágok fejlődéséért legjobban előmozdítja. Földes gyógy szertár Arad. 1719

ÖSSZEKÖTŐ VALÓDI PERZSASZÖNYEGEK, 2X3 m. argaman szőnyeg, club börgarnitúra, antik üté zsebóra, Steic amper terovia zongora kitiűbőző szalónok, ezüst leveses kanalak, in-cerzias ág, pincen asztalterítő, kézimunka és szövött gobelinok, márvány íróasztalkészletek, könyvszekrények, íróasztalok, szalón szekrény, matracok, nagy Singer varrógép, kézimunka gobelin fotelok, rőzagy, vaságy, dísztárgyak stb. jutányosan eladók. Arad, Str. Consistorului 12. (Battyány-ucca) I. em. jobb. 1000

Dr. MLADEJOVSKY egyetemi tanár Sclerol syrupja a véredény elmeszesedés legújabb gyógyszere. Földes gyógyszer-tárban Arad. 1717

MINDENEMŰ ezüst tárgyakat, szőnyegeket, antik órákat és antik tárgyakat, egész szoba berendezéseket, egyes butordarabokat, dísz tárgyakat, mindentféle férfi ruhát stb. bizományba veszek, azok gyors lebonyolításáról gondoskodom. Kezelési költség nincs. Arad, Str. Consistorului 12. (Battyány-ucca) I. em. jobb. 1000

VANILLOGEN egy csomag pótolla a drága vaniliát. Földes gyógyszer-tár Arad. 1718

EZERJÓFÚ GYOMORELIXIR, páratlan hatású szer gyomor- és bélbántalmak, étvágytalanság, hányinger, felüvótság, emésztési zavaroknál. Óvakodjunk hamisítási és kiállítású hamisításoktól. Dr. Földes gyógyszer-tár, Arad. 6438

ELSORENDŰ szép tarka díjazott tenyész-bika eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában. 1869

„REITHOFFER-PNEUMATIK” Hammer Vilmosnál. Arad, Piața Avram Iancu 5-6. sz. 10009

ELADÓ egy pár 5 hónapos farkaskutya. Érdeklődni lehet Panaitescu, vama Curtici. 1883

INTERNATIONAL motoreke 2 éve használt, üzempépes állapotban eladó. Bán-hídy Sándor gazdasága Simandul de Jos. 1889

ZONGORA, vasszerkezettel, bécsi gyártmány, jókarban 28.000 leért eladó. Arad, Str. Pompiliu 21. 15154

Ingatlan.

BELVÁROSI magánház elfoglalható urlakással eladó. Értekezhetni dr. Szalai Vilmos ügyvédnél. Arad, Bul. Régele Ferdinand 12. 1892

MAGÁN, esetleg bérházat megvételre kerestünk. Értekezni lehet: Dr. Grundzál, Arad, Str. Ciompa 19. (Pálfa) 7-71

Magánházak elfoglalható lakásokkal legolcsóbban vehetők: „Fortuna”-iroda utján, Arad, Str. Consistorului (Battyány) 81

Üzletek.

ELADÓ szódavizgyár teljes felszereléssel hozzátartozó kracheditöltővel. Simandán Péter, Macea 11. szám. 1693

NŐI DIVATSZALON központban családi okok miatt sürgősen átadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1896

ÉJJELEI MULATÓ szabad kézből eladó. Arad, Str. Jelelor (Háromveréb-u.) 3. 1895

Oktatás.

ANGOL órákat vennék, a nyelvet szépen és tökéletesen beszélő egyéntől. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 300

Különféle.

ELVESZETT két malac háromhónapos. Becsületes megtaláló kéretik jutalom ellenében juttassa el Ipacs János. Arad, Str. Cornél Leucutia (Dugonica) 46. sz. 1831

Pénzszüke miatt saját árban:

- férfi öltöny Lej 1650.—
- fiú öltöny „ 1250.—
- gyermek ruha „ 750.—
- gummi kabát „ 960.—
- fregoli kabát „ 2600.—
- tavaszi felöltő „ 2700.—

MUZSAY JÓZSEF

férfi-, fiú- és gyermekruha készítői tésli telepe
Arad, a színházzal szemben.

Zongora hangolást és javításokat olcsón eszközöl
MELIS, Arad, Str. N. Pompiliu (Kasza-ucca) 21. sz.
VESZEK és ELADOK zongorákat

Megérkeztek a tavaszi és nyári újdonságok mindenki számára saját érdeke vásárlás előtt feltételek nélkül
Goldstein Lajos divatruházát Arad, Str. Brațlanu 2. (Mihorita-pal.)

Legjobb, legolcsóbb kukoricaművelő
a „Kiss-féle 10,892—10930 sz. a szabaddalmazott hátulról irányítható egyesített ültető-kapáló és grubber, valamint a bármely eketaligára illő javított pergetők. Kimerítő prospektus kérjen: „Mezőgazdák” ker. r.-f. Arad. **Működésben** pénteki napot kivéve bármikor bemutatja Kles Sándor, a Pecloa-Santamas állomás mellett Aradról vonat 8.10, 2.05, 6.50 órákor indul.

Főter

egyik mellékucájában, a villamoshoz közeli fekvő ur, magánház májusra elfoglalható 4 parkettás szoba, zárt folyosó, fürdőszobás lakással, nagy udvar és tágas kerttel **SÜRGŐSEN, ALKALMI ÁRON ELADÓ.** Megbizott: 16085 „Uranul” iroda Arad, főpostával szemben

Alkalmi eladás.

Háztelkeket Micalaca-Noun (Ujmikelakán a főut mentén elad egy éves fizetési kedvezmények mellett. Cim: Muntean Viotor, Ujmikelaka, a katonatemetővel szemben, vagy Hajós vendéglő. 1799

Eladó

Földparcellák, 90, 180, 250, 400 holdasok, épületekkel, teljes felszereléssel. — Arad mellett 5, 35, 45 holdasok, tanya épületekkel. — 5 holdas szőlő épületekkel, belvárosi magánház 4 szobás fürdőszoba, csukott folyosó, gyümölcsös kerttel. Értekezhetni megbizottal: Arad, Str. Ghiba Birta 36. (Varjassy József-ucca.) 1879

HIRDETÉSE

EREDMÉNYES LESZ,

ha azt szakemberek dolgozzák ki. Kérjen ajánlatot és díjtalan propagandatervezetet:

LLOYD EXPRESS

hirdetési irodától,
Cluj, Str. Memorandului 24.
Hirdetések, noticiók, közlemények a világ bármely lapjában.
Eredeti tarifák szerint.

Illits BRISTOL-szálló

BUDAPEST.

Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel. Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem. Kitűnő konyha. Kávéház. Mérsékelt árak.

Egyszépvagyont 1200 dollárt

vagy egy most épült, üres, elfoglalható, modern, három szoba, fürdőszoba, konyha és mellékhelyiségekből álló házat nyerhet, ha megveszi a Koss-féle szatmári házorsolás egy sorsjegyét 250 lejért. Senki ne üljön fel hangzatos hirdetéseknek! Ennél a házorsolásnál összesen csak 1800 és nem számlálatlan sokezer sorsjegy bocsátott ki, a nyeresé esélye tehát mindenki számára realizálva van. A sorsolást közjegyző és külön polgári bizottság végzi az érdekeltek szeme előtt, **Huzás május hó 10-én!** Sorsjegyek: Aradon a Huszerl, Octogon tőzsdékben, a Kerpel-, Oláh könyvkereskedésben és a Sándor hírlapirodában.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépe. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavállalat.